
הגדה
של
פסח
הקבוץ המאוחד - „הבחורות" ע"ש בורוכוב, תרצ"ט

וכאשר יענו אתו
כן ירבה וכן יפרץ.

שמות, א. י"ב

סברי צעירי ישראל נקבצי גלויות,
חברי ורבותי

לקדש את חג הפסח הזה.

לברך למעוני עמנו בתפוצותיהם, נרדפים ומגורשים, מרודי עוני ונטולי ישע, מטולטלים על פני ארצות וימים, שוחרי פדות וגאולה;

לקדש זכר חללי ישראל בכלאי גולה, שדעכו, נהרגו ונטבחו ונשרפו חיים על קדושת נצח קיומנו;

להעלות על לב זכר קדושינו, לוחמי קוממיות ישראל בארצו;

לקדש ברטט כל טפת דם חברינו הטהורים, אשר נפלו במערכותינו בהעפלה ובהגנה;

לברך חלוצי העם לעליותיהם, אשר הפרו בחלבם ורוו בזעתם שדמות מכורה, אשר הפכו ביצות קדחת לשדות קמה, חולות וטרשי הרים לנאות דשא וגנים, אשר סללו דרכים ויבנו שממות ארץ. ויתחדשו עלינו מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון, חג חרותנו, זכר ליציאת מצרים.

יקודש המאמץ המעפיל, הבונה ולוחם, הפורץ ועולה, היוצר חברת עבודה ושויון, אשר עודדנו והחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה.

הֲרֵינִי מוּכָן וּמְזֻמָּן
לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם
עִם כָּל יִשְׂרָאֵל

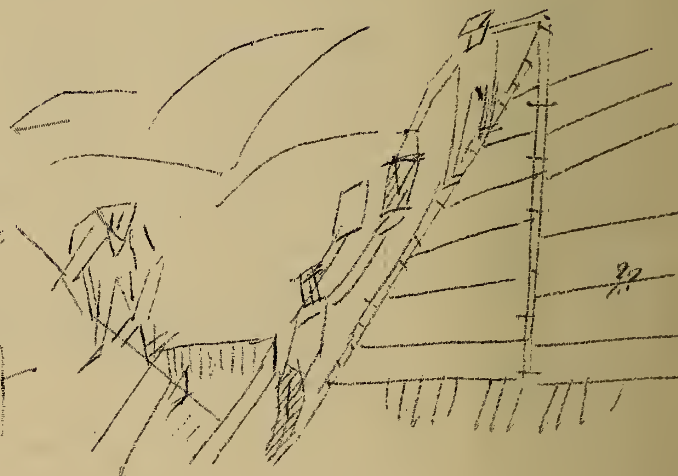
הָא לַחְמָא עַנְיָא

דִי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם. כָּל דִכְפִין יֵיתֵי וְיֵיכוֹל. כָּל דִצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח. הָשַׁתָּא עַבְדֵי לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין.

אנו אוכלים ביחד, מאוגדים אגודה אחת אל הווה אחד ועתיד אחד. זה שנות אלפיים, מיום השמה הארץ וגלה ישראל לא היתה כזאת כי בכל הדרכים והשבילים יעלה החלוץ העובר לפני מחנה בית ישראל אל הארץ השדודה להקים הריסותיה ולבנות את חומת ירושלים.

לְכוּ וְנִבְנֶה אֶת חוֹמַת יְרוּשָׁלַיִם
וְלֹא נִהְיֶה עוֹד חֶרְפָּה.
וְהָיָה הַלַּיְלָה מִשְׁמָר
וְהַיּוֹם לִמְלָאכָה.
(שירה)

מה נשתנה

שֶׁבְּכָל הַזְּמַנִּים הָיוּ מְמָרְרִים אֶת חַיֵּינוּ רַק בְּחֵלֶק מִנֵּי תֵּבֵל
וּבַזְּמַן הַזֶּה – כּוּלָּהּ לָנוּ מָ ר וֹ ר ...

שֶׁבְּכָל הַזְּמַנִּים נְתוּנִים הָיִינוּ בֵּין חוֹנְקִין וּבֵין מְקִילִין
וְהַזְּמַן הַזֶּה – כּ וּ ל וֹ חֶ נֶ ק ...

שֶׁבְּכָל הַזְּמַנִּים עָלוּ זְקֵנֵינוּ לָאָרֶץ לָמוּת וּלְהִקָּבֵר בָּהּ
וּבַזְּמַן הַזֶּה – חֲמִישִּׁים רִבּוֹא הֶעְפַּלְנוּ לִבְנוֹת וְלִחְיוֹת בָּהּ !

שֶׁבְּכָל הַזְּמַנִּים הָיִינוּ כְּצֹאן לַטֶּבַח יוּבָל
בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר
וּבַזְּמַן הַזֶּה בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל קוֹמְמִיּוּת נַעֲמוֹד
בִּפְנֵי כָּל אוֹיֵב וָצָר !

עֲבָדִים הָיִינוּ

לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם. וַיּוֹצִיאֵנוּ אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה. וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם...

עבדים היינו בְּכָל דוֹר וָדוֹר, בכל אתר

ואתר. נפוצים בין העמים, נמקנו במחשכי הגלות. יובלות על יובלות שועבדנו בכל קצות הארץ, לא ידענו מרגוע וחיינו תלויים לנו מנגד. פרחחי העמים קמו עלינו להשמידנו וישקצו ויטמאו את עולמנו.

ונרא את הארץ אשר מתחת לרגלינו והנה היא ברזל ואת השמים אשר על ראשנו והנה הם נחושה ונהי לצל זועה לכל עמי הארץ.

ונזעק אל ד' אלהינו מתוך מחילות השעבוד ומעל מוקדי האוטו-דה-פה ולא נענינו. ונשא בחביון לבנו את זעם חרון ענותנו ואת תוחלת תקומתנו מדור לדור.

ועתה הנה קמנו לפרוק מעלינו את עול הגלות ולעשות לנו ארץ חדשה ושמים חדשים ביד חזקה ובזרוע נאמנה למצוא מנוח לכף רגלנו ולחדש את בריתנו עם האדמה הזאת ועם הצמח הצומח. ועוד רבה הדרך לפנינו. (י. ח. ברנר.)

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אוֹתָם. וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ: "הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ! הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם הוּא עַל שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ". וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנּוֹתוֹ בְּסִבְלוֹתָם. וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת פִּתוֹם וְאֶת רַעַמְסֵס.

היו ישראל **מְקוֹשְׁשִׁים אֶת הַקַּשׁ** במדבר ורומסים בחומר ובקש; היה הקש נוקב את עקביהם והדם מתבוסס בחומר. רחל בת בנו של שותלח היתה הרה ללדת ורמסה בחמר עם בעלה ויצא הולד ממעיה ונתערב בתוך המלבן, וירד מיכאל והעלהו לפני כסא הכבוד. באותו לילה נגזר גזר-דין על מצרים.

(פרקי דר' אליעזר.)

מאות ילדים, בהם תינוקות בני 2 - 4 שנים, הובאו
ברכבות לגבול הולאנד ע"י אנשי פלוגות הסער
שהשאירום לבדם - ללא מזון ומדריך - תועים ביערות
הגבול...
("דבר", שנת ה'תרצ"ט)

תְּלוּיוֹת וְנָעוֹת בְּמַשַּׁב סְעָרָה   רוּחַ זַעַם וּסְתָו מְיַלֶּלֶת מֵעַל,
גּוּפוֹת קְדָשִׁים נִרְצְחוּ עַד כָּלָה,   הַפַּחַד דּוֹפֵק וּמְלַחֵךְ מֵאָחוֹר,
וּלְאֹרֶךְ שְׁבִילִים, בֵּין מוֹרֵי מְכַשְּׁפוֹת   זְרוֹעוֹת שְׂעִירוֹת מִתְמַשְּׁכוֹת מְצַדְּדִים
מְשַׁלְּכִים, עֲזוּבִים תּוֹעִים תִּינוֹקוֹת.   וּפוֹעֵר לִקְרָאתָם אֶת לוֹעוֹ הַמָּגוֹר.

קוֹפְאִים פַּחֲדֵי הָאֵימָה הִזְדַּקְּפוּ
מִכָּל סִפּוּרֵי אִמָּהוֹת וְסָבוֹת
וְאוֹרְבִים דּוֹמְמִים בֵּין סִתְרֵי יְעָרִים
לְרַגְלֵי הַנִּשְׁבִּים אֶל לֵב יְעָרוֹת.
(הגדת יערות, פניה.)

הַתּוֹעִים בַּיְּעָרוֹת, הָעוֹבְדִים בְּאֵין-זֹהַר,
הַשּׁוֹחִים בַּנְּהָרוֹת, בָּאֵימָה וּבַלַּיִל,
הַדּוֹפְקִים בַּחֲשֵׁכָה עַל כָּתְלֵי בָּתֵּי-סֹהַר,
הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵכֶם, תִּינוֹקוֹת יִשְׂרָאֵל - - -

(און בן-פלא, ג׳. שלום)

כַּיּוֹם הַזֶּה

יום אשר עוד לא היה כמוהו לרע מיום אשר הלכנו בגולה.

יום של פחדים ואי-אמון בחיים לשארית הנמצאה. יום שכולו כזבח ארוך נדמה- כיום הזה - יום אשר עין בעין אנו רואים את זרעו של אברהם אבינו בכל הגיטאות אשר הודחו שמה, את כל התפוררות האומה, התרוקנות תכנה והמות השחור האורב לה, הבא עליה, את כל עומק היסורים של גסיסת ענק...

כַּיּוֹם הַזֶּה - יום שאדם נמכר בו למולך, הנשמות העדינות הולכות ונמקות משעבוד וכבלים, הענירות והגסות והזדון שופכים את ממשלתם על כל

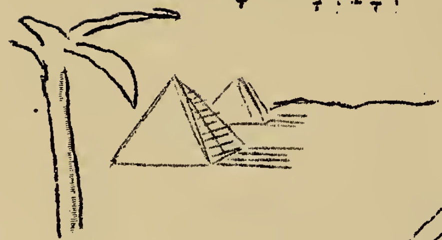
"וְהַשְּׁכִינָה תְּכַבֵּשׁ בֶּעָנָן רֹאשָׁהּ
וּבְעוֹצֶר כְּאֵב וּכְלִימָה,
הִיא פּוֹרֶשֶׂת וּבוֹכָה"... (י. ח. ברנר.)

וָאֶעֱבוֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת
בְּדָמָיִךְ וָאוֹמַר לָךְ: "בְּדָמַיִךְ חֲיִי",
וָאוֹמַר לָךְ: "בְּדָמַיִךְ חֲיִי"

לֵךְ: בֹּא מִצְרַיְמָה

וּבָאתָ אֶל הַנַּעֲנִים וְהָאֻמְלָלִים,
אֶל כָּל הַנֶּאֱנָחִים וְהַנִּדְכָּאִים
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם, כִּי עֲבָדִים
הֵם – וְהֵם לֹא יָבִינוּ; וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם, כִּי אֻמְלָלִים הֵם – וְהֵם לֹא יֵדָעוּ;
וְכִי גָּדוֹל עָנְיָם וּגְדוֹלִים מַכְאוֹבֵיהֶם וְנוֹרָא לַחֲצָם – וְהֵם לֹא יַאֲמִינוּ;
וּפָקַחְתָּ אֶת עֵינֵיהֶם בְּחֹזֶק יָד עַל כָּל לַחֲצָם וְעַל כָּל עָנְיָם – וְגָאַלְתָּ אוֹתָם.

וְעַם רָב יִמָּשֵׁךְ אַחֲרֶיךָ מִקֶּרֶב אַחֶיךָ, אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ וַאֲשֶׁר
לֹא יְדָעוּךָ עוֹד, וּמִקֶּרֶב כָּל הָעָם מִסָּבִיב אֲשֶׁר רַע וָמַר
לָהֶם, וְהָיִיתָ לְאַב הֲמוֹן אָדָם רָב וּלְרֹאשׁ שְׁבָטָיו, וְעָשִׂיתָ
מִן הַתּוֹלָעִים – אָדָם, וּמִן הָאָדָם – עָם, וּמֵעַפְרוֹת חוֹל –
אָרֶץ.

(ד. פרישמן)

יציאת מצרים

ויגד למלך מצרים כי
ברח העם ויהפך לבב
פרעה ועבדיו אל העם
ויאמרו: מה זאת עשינו, כי שלחנו
את ישראל מעבדנו! ויאסר את רכבו
וירדף אחרי בני ישראל. וישאו בני
ישראל את עיניהם – והנה מצרים
נוסע אחריהם, וייראו מאד ויצעקו
בני ישראל אל יהוה.
ויאמרו אל משה:
המבלי אין קברים
במצרים לקחתנו למות במדבר? טוב לנו
עבד את מצרים ממותנו במדבר. ויאמר
יהוה אל משה: מה תצעק אלי? דבר אל
בני ישראל ויסעו!

ד׳ כתין נעשו על הים

אחת אומרת ליפול אל הים, ואחת אומרת לשוב למצרים, ואחת אומרת לעשות מלחמה כנגדם, ואחת אומרת: נצווח כנגדן.

מתוך שהיו עומדים ונוטלים עצה אלו ואלו, קפץ נחשון בן עמינדב וירד לים תחילה. לפיכך זכה יהודה לעשות ממשלה בישראל. (מכילתא; סוטה)

וַיּוֹלֶךְ יְהֹוָה אֶת הַיָּם בְּרוּחַ
קָדִים עַזָּה כָּל הַלַּיְלָה
וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה - וַיָּבֹאוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה - וַיִּרְדְּפוּ
מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כֹּל סוּס
פַּרְעֹה, רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל תּוֹךְ הַיָּם.
וַיּוֹשַׁע יְהֹוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל
מִיַּד מִצְרָיִם.
אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהֹוָה:

אָשִׁירָה לַיְיָ כִּי גָאֹה גָּאָה,
סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם.
(שירה)

זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים

לא את אבותינו בלבד גאל הקדוש ברוך הוא, אלא אף אותנו גאל עמהם.

שִׁירָה:

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרָיִם.

עם שומר במשך אלפי שנים את יום
צאתו מבית עבדים ודרך כל מחילות
השעבוד והאונס והאינקויזיציה
והשמד והפרעות, נושאת האומה
בלבה את הגעגועים לחופש – – –

*

וְהִיא שֶׁעָמְדָה

לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ. שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבָד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ. אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ.

וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם.

(שירה)

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיָּבִים

להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם, להדר, לברך, לעלה, ולקלס, למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו, הוציאנו מעבדות לחרות, מיגון לשמחה, ומאבל ליום טוב, ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאולה.

ונאמר לפניו שירה חדשה הללויה:

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּיָהּ בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע,
הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּיָהּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה.
כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ: הַלְלוּיָהּ.

(שירה)

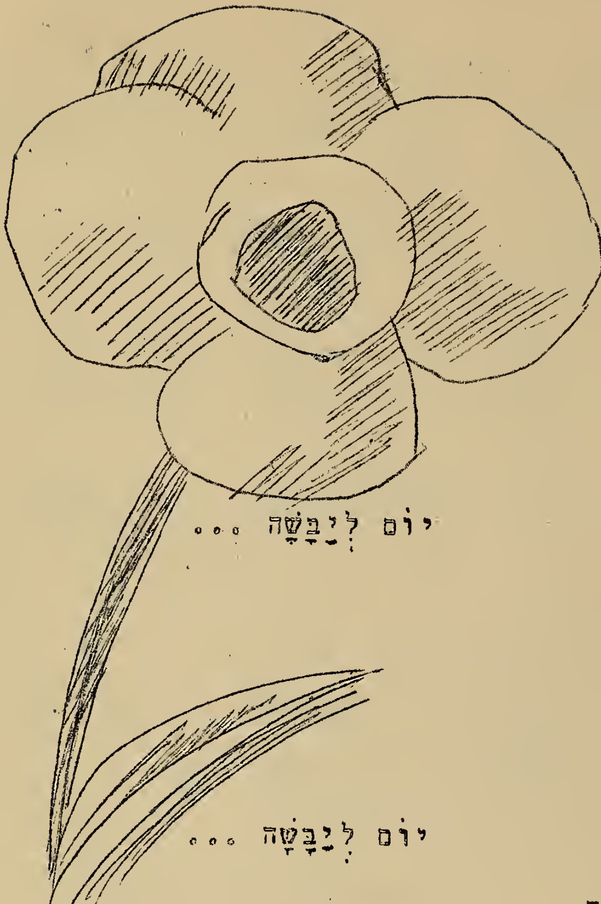

וֹם לְיַבָּשָׁה

הָפְכוּ מְצוּלִים,

שִׁירָה חֲדָשָׁה

שַׁבְּחוּ גְאוּלִים.

הִטְבַּעְתָּ בְּתַרְמִית

רַגְלֵי בַּת עֲנָמִית

וּפַעֲמֵי שׁוּלַמִּית

יָפוּ בַּנְּעָלִים.

יוֹם לְיַבָּשָׁה …

דֶּגֶל הֵן תָּרִים

עַל הַנִּשְׁאָרִים

וּתְלַקֵּט נִפְזָרִים

כִּמְלַקֵּט שִׁבֳּלִים

יוֹם לְיַבָּשָׁה …

וְשׁוּב שֵׁנִית לְקַדְּשָׁה

וְאַל תּוֹסֵף עוֹד לְגָרְשָׁה

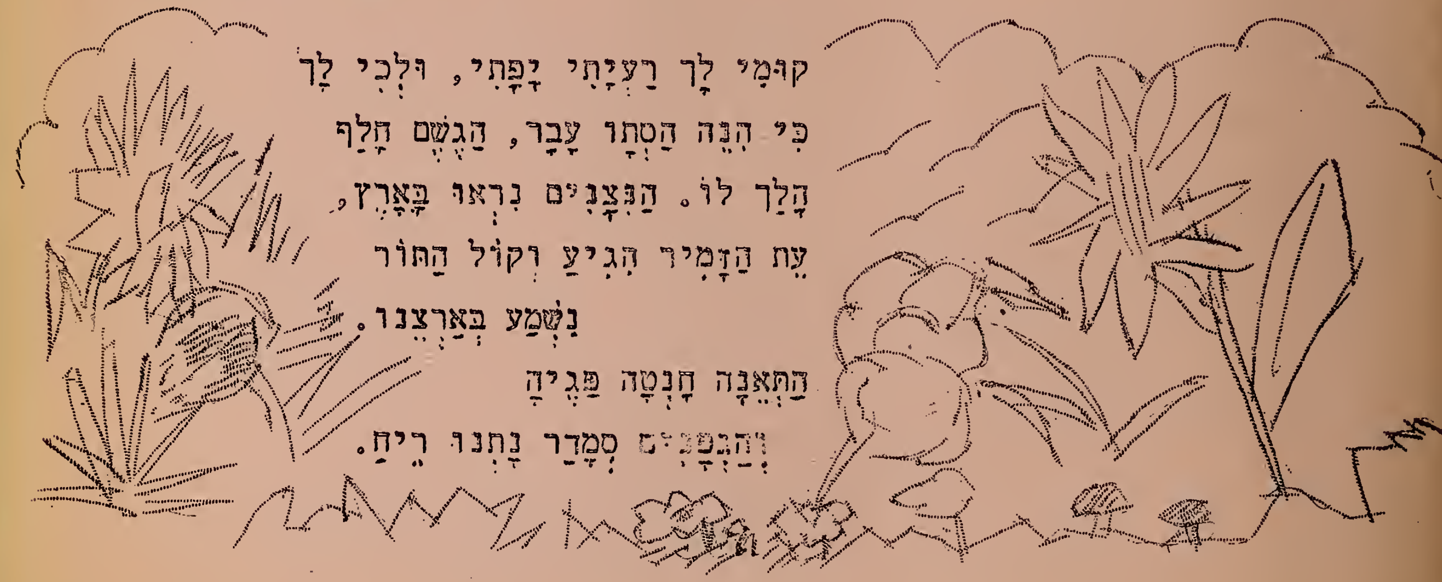
וְתַעֲלֶה אוֹר שִׁמְשָׁהּ

וְנָסוּ הַצְּלָלִים.

יוֹם לְיַבָּשָׁה …

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב

קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי, וּלְכִי לָךְ
כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר, הַגֶּשֶׁם חָלַף
הָלַךְ לוֹ. הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ,
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר
נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ.
הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ
וְהַגְּפָנִים סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ.

נִיבִים דוֹבְרִים אֵלַי: זַרְעֵינוּ
בְּמַעֲנִית לֵבָב;
וְיוֹם יַגִּיעַ וְהָיִינוּ
לְשִׁבֳּלֵי זָהָב.

וְיֶלֶד רַךְ יָבוֹא אֵלַיִךְ
פִּרְחֵי דָגָן לָבֹר
וְהֵלֶךְ דַּל בִּמְלִילוֹתַיִךְ
רַעֲבוֹנוֹ יִשְׁבֹּר.

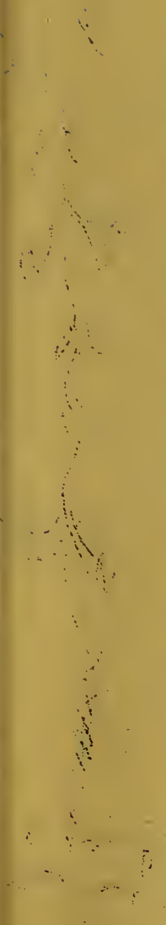
חָרֹשׁ, חוֹרֵשׁ, וְזָרֹעַ, זוֹרֵעַ,
בְּמַעֲנִית הַלֵּב,
וּבוֹאוּ, בּוֹאוּ, זָר וָרֵעַ,
לְחַג קָצִיר קָרֵב!

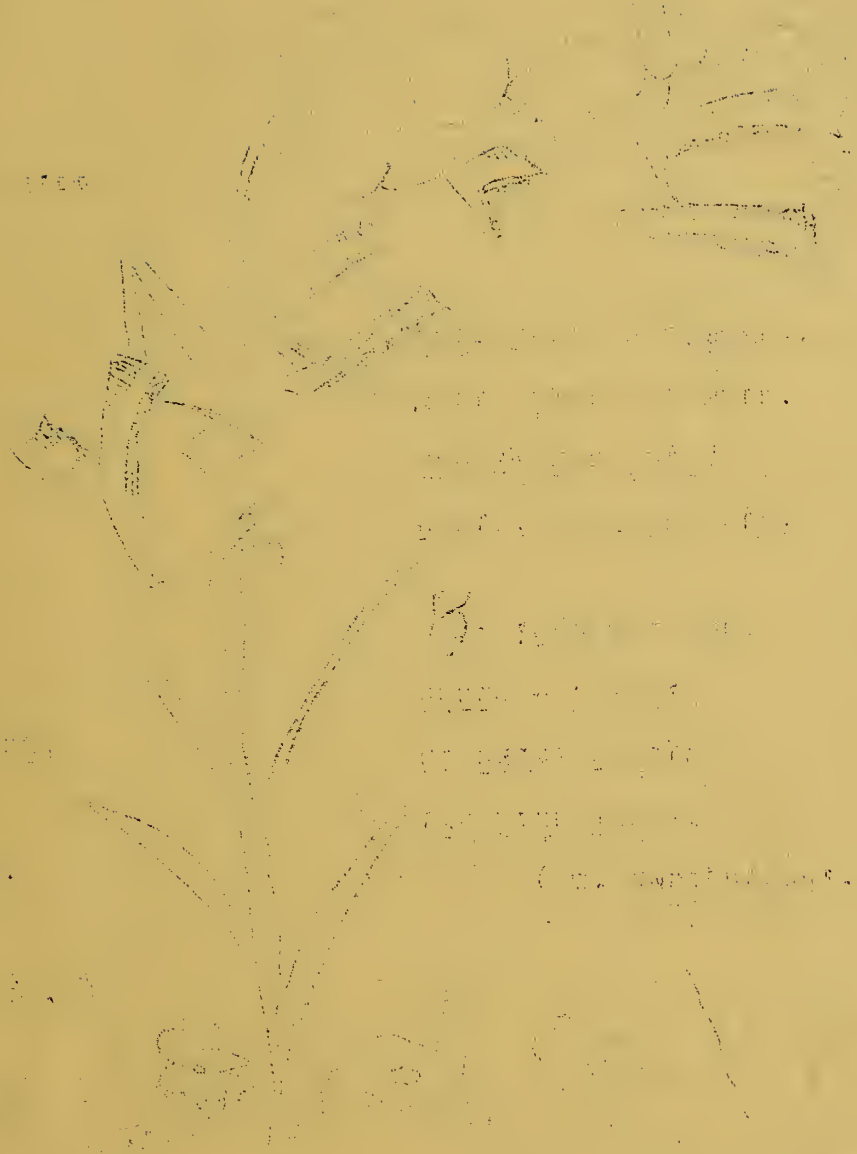
(ר ח ל .)

אָמְנָם קָדְרוּ מְאוֹד שָׁמֵינוּ,
קָדְרוּ, חָשְׁכוּ מִנִּי שְׁחוֹר,
אֶפֶס יֵשׁ אֲשֶׁר הָאוֹפֶל
תַּחְדּוֹר, תִּקְרַע קֶרֶן אוֹר.

אָז יִמָּלֵא שְׂדֵה קֶסֶם,
הָאֲדָמָה – רֶגֶשׁ חַי,
מִן אֲפִיקֵי הַגֵּאָיוֹת
וְעַד הַנִּצָּה שֶׁבַּגַּאי.

(ש. טשרניחובסקי.)

חג

מה ייף הבקר אור
שמי שמים, תכול ודרור
זר זהב !

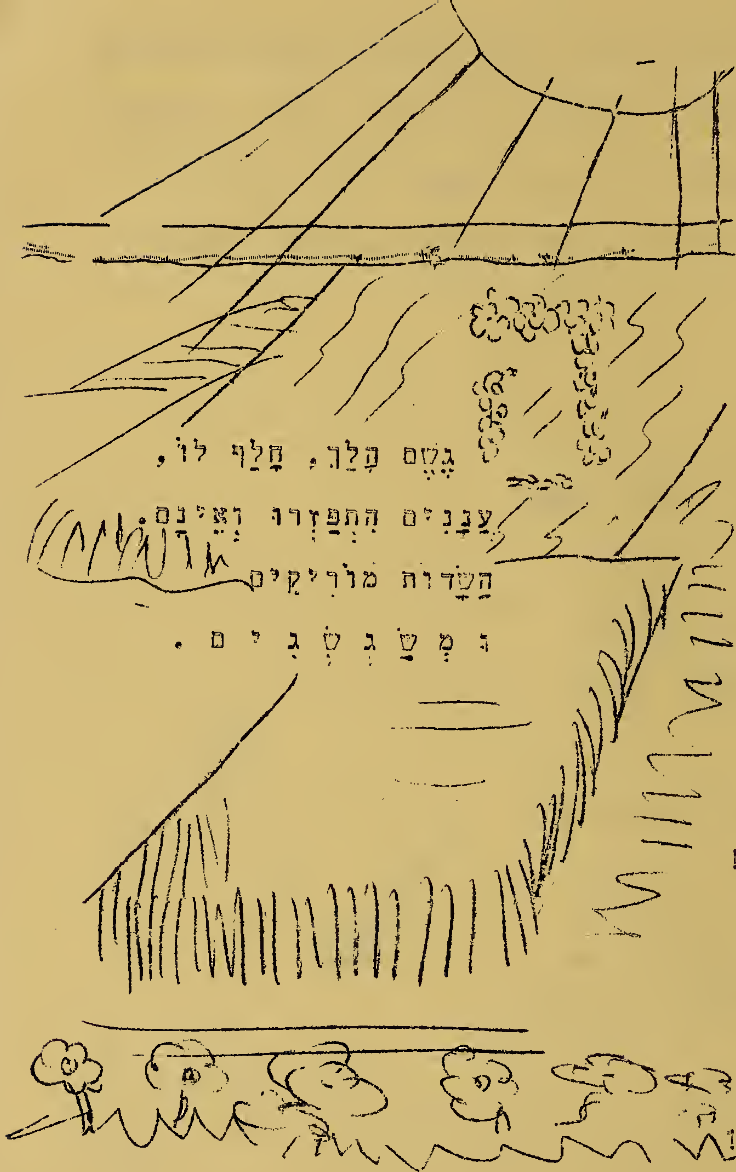
מי ומי יוכל היום
עוד בבית שבת דום?
למרחב !

כל הארץ - דשא-גיל,
רן בל הירק על כל שביל
רענן !

המולדת - ספר חג,
בו כל דף ודף נספג
ריחות גן !

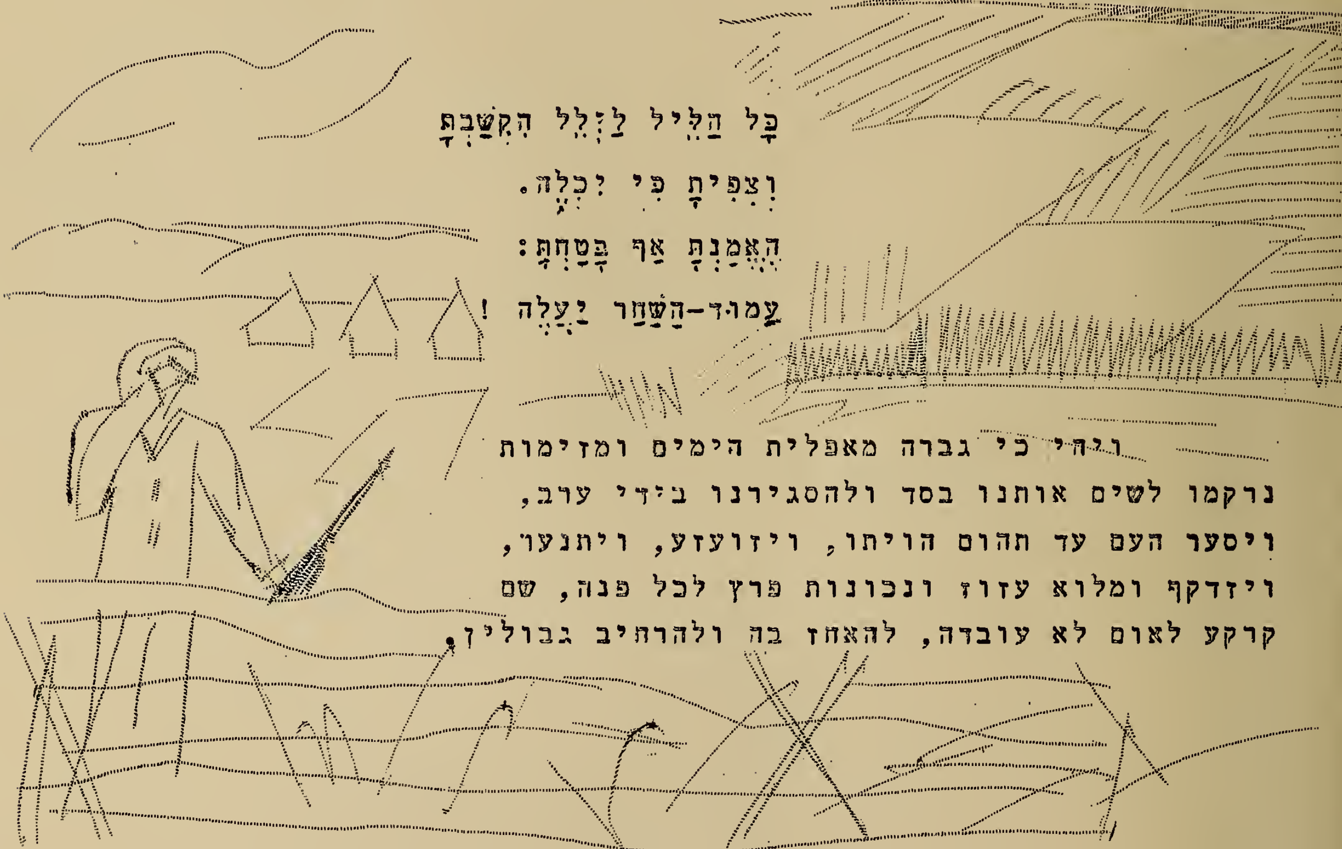
באשר תפן, באשר תט -
לפעמיך יען הד
מסביב !

ללבבך הסכת: בו רן
שיר-מולדת, שיר אילן,
שיר אביב !

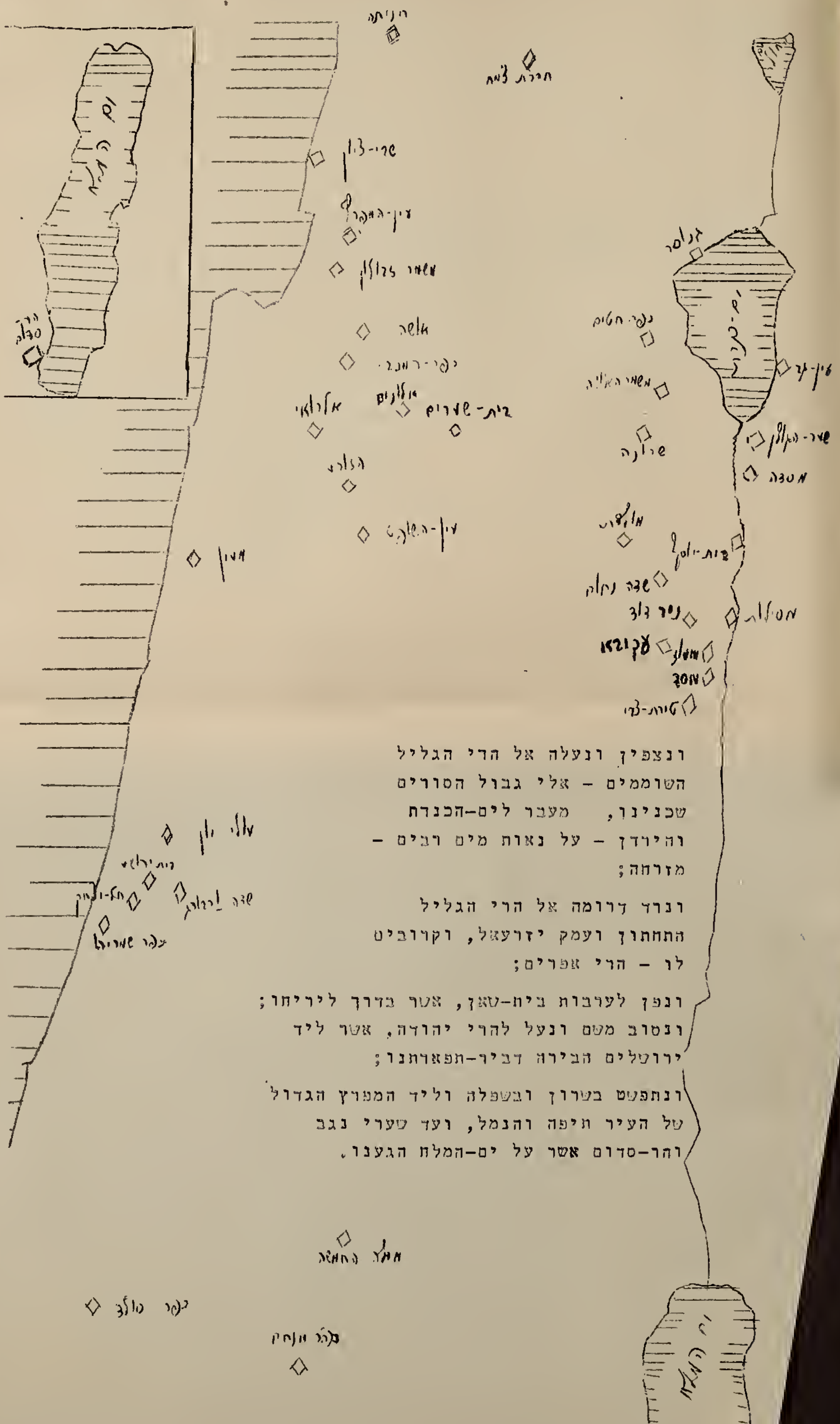

ויהי עם פרוץ מאורעות הדמים בחודש השני לאביב שנת חמשת אלפים שש מאות תשעים ושש, ויפלו קרבנות בישוב מידי בני ערב. ונתעורר להחזיר מלחמה שערה, לעמוד על נפש טף וזקן, גבר ואשה; ונחזק המשמרות עלי דרכים ובשדות לא לתת למחבלים לשלח אש בשדות-קמה, גרנות ואסמים; ונעמוד איתן בפני צר משתולל.

כָּל הַלֵּיל לַקֹּל הִקְשַׁבְתָּ
וְצִפִּיתָ כִּי יִכְלֶה.
הֶאֱמַנְתָּ אַף בָּטַחְתָּ:
עַמּוּד-הַשַּׁחַר יַעֲלֶה!

ויהי כי גברה מאפלית הימים ומזימות נרקמו לשים אותנו בסד ולהסגירנו בידי ערב, ויסער העם עד תהום הויתו, ויזועזע, ויתנער, ויזדקף ומלוא עזוז ונכונות פרץ לכל פנה, שם קרקע לאום לא עובדה, להאחז בה ולהרחיב גבולין.

ונצפין ונעלה אל הרי הגליל
השוממים – אלי גבול הסורים
שכנינו, מעבר לים-הכנרת
והירדן – על נאות מים רבים –
מזרחה;

ונרד דרומה אל הרי הגליל
התחתון ועמק יזרעאל, וקרובים
לו – הרי אפרים;

ונפן לערבות בית-שאן, אשר בדרך ליריחו;
ונסוב משם ונעל להרי יהודה, אשר ליד
ירושלים הבירה דביר-תפארתנו;

ונתפשט בשרון ובשפלה וליד המפרץ הגדול
של העיר חיפה והנמל, ועד שערי נגב
והר-סדום אשר על ים-המלח הנעצב.

וַנַעַל לכל מקום ופנה ברוב עם, מבני הנוער ותיקי העליות, אשר לבם מלא על גדותיו עוצם ערגת לחיי עבודה ויצירה, חיי שויון וחופש.

וַ נָּ קִ י ם מגדלי-אור וחומה – מעוז ומגן, נוסכי בטחון ותקוה.

בְּאַחַת יָדָם עוֹשָׂה הַמְּלָאכָה
וְהַשְּׁנִיָּה – מַחֲזֶקֶת הַשָּׁלַח. (שירה)

וַ נִּ בְ נֶ ה בימי מצור אלה את מספר הנקודות החדשות שלושים ושש. ויחזקו את לבנו, ויאמצו את רוחנו להיותנו דרוכים להמשך המעשה הַ פּ וֹ דֶ ה ו מַ צִּ י ל !

אֵיתָן נַעֲמוֹד בִּמְקוֹמֵנוּ
(שירה)

וזאת ההגדה

לסנה השמינית של הקבוצה ומצוה לספר בה לותיק ולעולה, איש-ההכשרה ובן-הנוער.

ויהי בשבט שנת ה'תרצ"ב ונתאסף מתי מעט חברים מ"הבחרות" בתל-אביב ונחליט לחיות בצותא חיי קבוץ עירוני. וניגש לבצוע השאיפה, ונשכור צריף על שפת-הים וכאשר חפצנו כן עשינו: ונמשיך עבוד בחרושת וברכבת ונחיה חיי שתוף ואחוה.

ונקם לאחר ששה עשר חודש לחיותנו על שפת-הים ונעקור משם ונעבור לשכונה היא שכונת ברוכוב שליד העיר. ונט אהלינו על אדמת השכונה ונקים סוכה - למשכן ולבשול.

ונעש כל עבודה ומלאכה בעיר ובמחנה. ויקשו חיינו במאוד מאוד.

ונבקש כברת אדמה למחנה ולמשק למחיתנו. ותעמוד קרן הקבוץ בצר לנו ונרכוש בעזרתה את השטח מזרחה לשכונה ונעל עליו.

וַנָּקֶם חדר-אוכל ואורוה ונקנה פרדות שתים - ראשית מקננו וחמור - להובלת המים ממרחק. ונמשיך עבוד עוד בימים ונעש לילותינו משמר מפני הערבים שוכני אהלי-קדר שבקרבתנו.

וַתִּכְבַּד עלינו עקת הבדידות וירגנו מהאנשים וילונו וכה אמרו: "המבלי אין מקום בארץ הבאתונו למדבר הזה?" ויקומו וילכו שוב אחר העיר ההומיה וישתקעו בה.

וַנִּשָּׁאֵר שמונה אנשים, ונאחז בצפרנינו בחולות המקום ונשא את סבלתנו בבדידות, אין עוזר. ונפן לקבוץ וישלח לנו כמספר אנשינו מגויסים ברני ישוביו ויחלו החיים מפכים כסדרם.

וַיָּבֹאוּ אלינו ראשוני העולים מ"הבונים" שבגרמניה, מ"החלוץ-הצעיר", מ"נוער ברוכוב" הלטבי ומ"פרייהייט" שבפולין המדינה. וניגש יחד לליכוד החברה ובנין המשק.

וַנִּבֶן רפת-ביטון, ופרות טובות-היחש שופעות חלב הבאנו אל תוכה; ונקים בית-אריגה לרפוד; ונכבוש ענפי עבודה חדשים ברכבת וטלפון - עבודת הממשלה המה - ונחדור לבנין ועד נמל יפו ועבודה בגמלים הגענו.

ויהי בנקוף ירח ימים למצור הדמים, אשר הושת על הישוב בשנת תרצ"ו, עת הוגף בפנינו נמל יפו ושבתו ספניו - ופרצנו לנו דרך בחץ-המזח אל לב הים, ותעגונה אניות בחוף תל-אביב.

וישלח הקבוץ את חבריו לעמוס המשא אשר יובא באניות על פני הים הגדול, ויהיו אנשינו לאוחזי מטוט והגה, סוארים ועושים בכל מלאכה על מים רבים.

ונדאג לפלוגה בנמל להרחיבה ולהאדיר כוחה, ונשלח אליה ממיטב אנשינו ויגיע מספרם בתקופת שלוש השנים לשבעים חבר וחברה.

ותושלם הבריכה למעגן הסירות, ותרב העבודה. ונשלח מפרי ארצנו - הדר - לכל קצוי תבל.

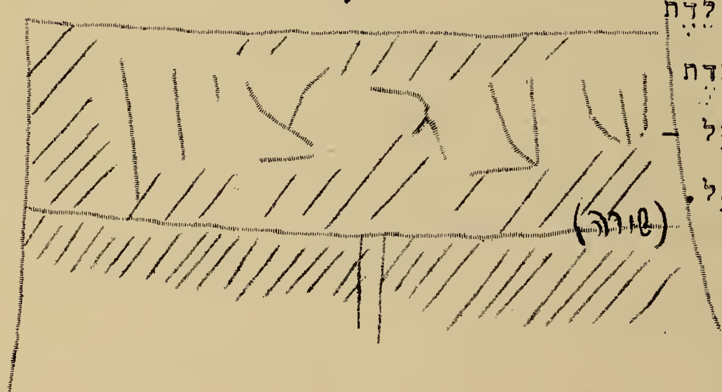

עֵין צוררים וחורשי מזימות
בקנאה ראתה בגדול, וכל תקותם למנוע בעדו
נִכְזָבָה.

וַנִתְבָּרֵךְ וַנִזְכֶּה בְּעֲשִׂירִי לְחוֹדֶשׁ הָאָבִיב, הוּא חוֹדֶשׁ נִיסָן, בִּשְׁנַת חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים שֵׁשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁמוֹנֶה לִבְרִיאַת הָעוֹלָם, לְשָׁבֵי-גוֹלָה, אֲשֶׁר יָרְדוּ בְּחוֹף-נָמַל הָעִיר הָעִבְרִית.

וַיָּבִיאוּ אתם העולים מכל מטען. ויפרקו אותו סבלינו. כתפם למשא ולבם - שירה, שירת הגאולה:

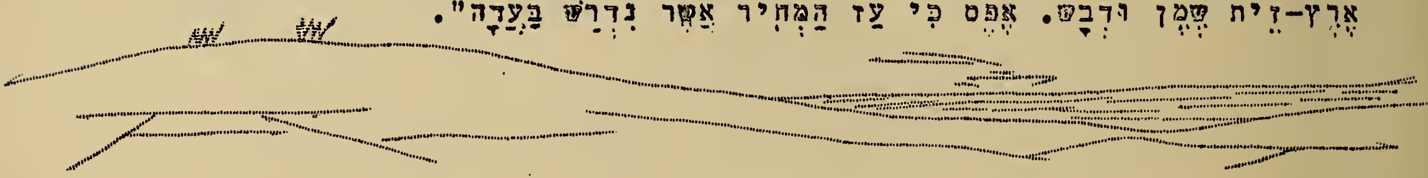
עֲלוּ לָרֶשֶׁת פִּלְאֵי מוֹלֶדֶת
בְּרֹאשׁ מוּרָם בְּיַד עוֹבֶדֶת
מִן הַיַּבֶּשֶׁת הַיָּם נִגְאַל -
אֶל הַיָּם. יִפְרַח נָמָל.

וַיְהִי כִּי כבד המחנה לרב והתוסף עליו הטף שנולד בחנותנו במזרח הסכונה, ויצר המקום, כי גבול שתו לנו עמי הארץ מקדם וים, מצפון ונגב. ו ת פ ן הקבוצה אל הקרן הקימת אשר בירושלים הבירה ותאמר אליה: "שְׁלַח־לְךָ אֲנָשִׁים וְיָתֻרוּ אֶת הָאָרֶץ, אֲשֶׁר הוּבְטְחָה לָנוּ". ותשלח הלשכה אותם לתור את הארץ, ותאמר אליהם: "לְכוּ בוֹאֲכָה לַיָּם־הַגָּדוֹל, וַעֲלִיתֶם אֶת־הָהָר וּרְאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מַה הִיא וְאֶת הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ, וּמָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב בָּהּ: הַטּוֹבָה הִיא אִם רָעָה, הַשְּׁמֵנָה אִם רָזָה, הֲיֵשׁ בָּהּ עֵץ אִם־אָיִן".

וַ יַּ עֲ ל וּ ויתורו את הארץ מהאיזור הטלישי שבדרום הרצליה המושבה – גבול צפון הנחלה; עד גבול ג'ליליה – מושב הערבים, החונים לשפת הים; ולפאתי מזרח לה – רמת השרון; ונגבה והלאה ממנה – שדות מרעה דשנים.

וַ יִּ תְ חַ זְּ ק וּ ויתבוננו לפרי האדמה ולכל עץ־מאכל וישובו ויבואו אל העדה וישאו את דברם ויאמרו: "אָכֵן, טוֹבָה הִיא הָאָרֶץ, אֶרֶץ נַחֲלֵי מָיִם, עֲיָנוֹת וּתְהוֹמוֹת יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר, אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה, וְגֶפֶן וְהָדָר, הַתְּאֵנָה וְרִמּוֹן, אֶרֶץ־זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ. אֶפֶס כִּי עַז הַמְּחִיר אֲשֶׁר נִדְרַשׁ בַּעֲדָהּ".

וַיִּפּוֹל לב אנשי הקבוצה עליהם ויתאבלו מרה, כי קצרה ידם מהשיג את ששת האלפים ככרות זהב כסף עובר לסוחר. ויפנו כה וכה וישלחו רצים אל הקרן הקימת וללשכת אחינו פליטי אשכנז, ויבקשום לעזור בהתנחלות.

וַיִּשְׁמְעוּ לשליחים ולדברים אשר בפיהם ויבטיחו לעשות כן, כי טובה בעיניהם האדמה ויאה למשכן ולמחיה לקבוצה, אשר מן הים תביא לחמה ועל שפתו תשכון.

וַיַּחְזְרוּ השליחים ויאמרו: "עָלֹה נַעֲלֶה וְיָרַשְׁנוּ אֶת הָאֲדָמָה, כִּי לָנוּ הוּבְטָחָה. נִזְרָעֶנָּה זֶרַע וְקָצַרְנוּ אֶת יְבוּלָהּ וּבָתִּים לְתַלְפִּיּוֹת אֵלֶיהָ נִבְנֶה". וינחם העם וישקוט ויחל להכין את בניו ובנותיו להתנחלות ללמדם מלאכת החריש והזריעה, חרושת ברזל ועבודה בעץ ובאבן, גדול צאן ובקר ופרי אדמה, נטיעת כל עץ ושתיל בה, ככתוב:

וְכִי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם כָּל עֵץ.
לִבְנוֹת וְלִנְטֹעַ.
וְהָאָרֶץ הַנְּשַׁמָּה תֵּעָבֵד תַּחַת אֲשֶׁר הָיְתָה שְׁמָמָה.
לִבְנוֹת וְלִנְטֹעַ.

מקץ ירחים עשרה ובעל ברכב-מחרשה,

הוא הטרקטור, ובחרוש בחלקת השדה

הלוך וחרוש, הלוך וחרוש

עד ערוב יום.

וַיִּתְּנוּ

השמים גשמים בעתם, ותדשא האדמה

דשא-עשב למינהו לפרד ולסוס

ולפרה - חציר ושבולת השועל.

וַיָּשִׂישׂוּ

אנשי המחנה ויתקדשו לחג הקציר

ראשון הוא להם בשדותם.

ויאלמו אלומה ראשונה - עומר קצירם

ויביאוה שי לקרן-הקימת גואלת השממה.

וַ יְ הִ י כי סבונו ירחי-הזועות,

בעצם ימי-המסה והיגון, וַיִּוָּלְדוּ

לָנוּ יְלָדֵינוּ הָרִאשׁוֹנִים ויהיו לנו

בשורה, נחמות ותקוות הרעיפונו.

וַ נָ קִ י ם משכנות עבורם - צריפים כלילי-תפארת.

ויגדל מספרם ויגיע לעשרים ושתים נפש.

וַיַּרְבִּינוּ חַיֵּינוּ בְּחֶדְוַת זִיו הָרַעֲנָנוּת שֶׁל

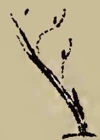
יַלְדוּתָם הַנּוֹהֶרֶת.

צוֹר

נפשנו נשואה אלי חזון התישבותנו ועתיד בנין מטקנו, ויבואו אלינו הורי חברינו, פליטי חשכת גולה חונקת. ונקבלם באהבת בנים ונתן כבוד להדרת שבתם.

ונקבל גם נערים מאטכנז הפרועה, אשר בפקודת פרעה בן זמננו הוטלכו אל מעבר לגבולות ארץ.

נִשְׁבּוּ אָב וָאֵם בְּמֶרְחָק הָאֹפֶל
וְהָרוּחַ טָרַף אֶת עַרְשָׂם הַחַמָּה...

כָּל גֶּפֶן עָנָף וְרִשְׁרוּשׁ יַחֲרִיד
הַגּוּפוֹת הַקְּטַנִּים שֶׁקָּפְאוּ בְּאֵימָה...
(פ.נ.ה)

ונכניסם תחת צל-קורה בארץ מולדת; ונטבע ללמדם דעת לטון ועבודה ולחנכם לחיי אחוה וטתוף, להיותם בנים נאמנים לעמם ומכורתם, עוטים עבודתם באמונה.

ונהיה כולנו ישוב - כעץ שתול על פלגי מים רב פארות וחסון הגזע - חברת שתוף אחידה רבת-יכולת ותקוה.

הִנֵּה מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים,
שֶׁבֶת אַחִים גַּם יָחַד !

הנה ימים באים

וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בַּקּוֹצֵר
וְדוֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמוֹשֵׁךְ הַזָּרַע
וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס
וְכָל הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה

וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל
וְנָטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת יֵינָם
וּנְטַעְתִּים עַל אַדְמָתָם
וְלֹא יִנָּתְשׁוּ עוֹד מֵעַל אַדְמָתָם.

וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים ---
וְכִתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאִתִּים וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם
לְמַזְמֵרוֹת. לֹא יִשָּׂא גוֹי אֶל גּוֹי חֶרֶב
וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה!

בשָׁעָה שֶׁנִּיצוֹץ כָּבוֹד רִאשׁוֹן הוּצַת בְּלֵב הָעֶבֶד,
שָׁעָה שֶׁהִתְקוֹמֵם הַמָּשְׁפָּל הָרִאשׁוֹן נֶגֶד מַשְׁפִּילוֹ -
הֲרִימוֹנוּ אֶת הַדֶּגֶל, יָצָאנוּ לְשַׁנּוֹת אֶת פְּנֵי הָעוֹלָם, לָשִׂים קֵץ לְשִׁעְבּוּד אָדָם בְּאָדָם.

נוֹלַדְנוּ עִם הָנֵץ הַחַמָּה שֶׁל הָאָדָם הַמִּשְׁתַּחְרֵר!

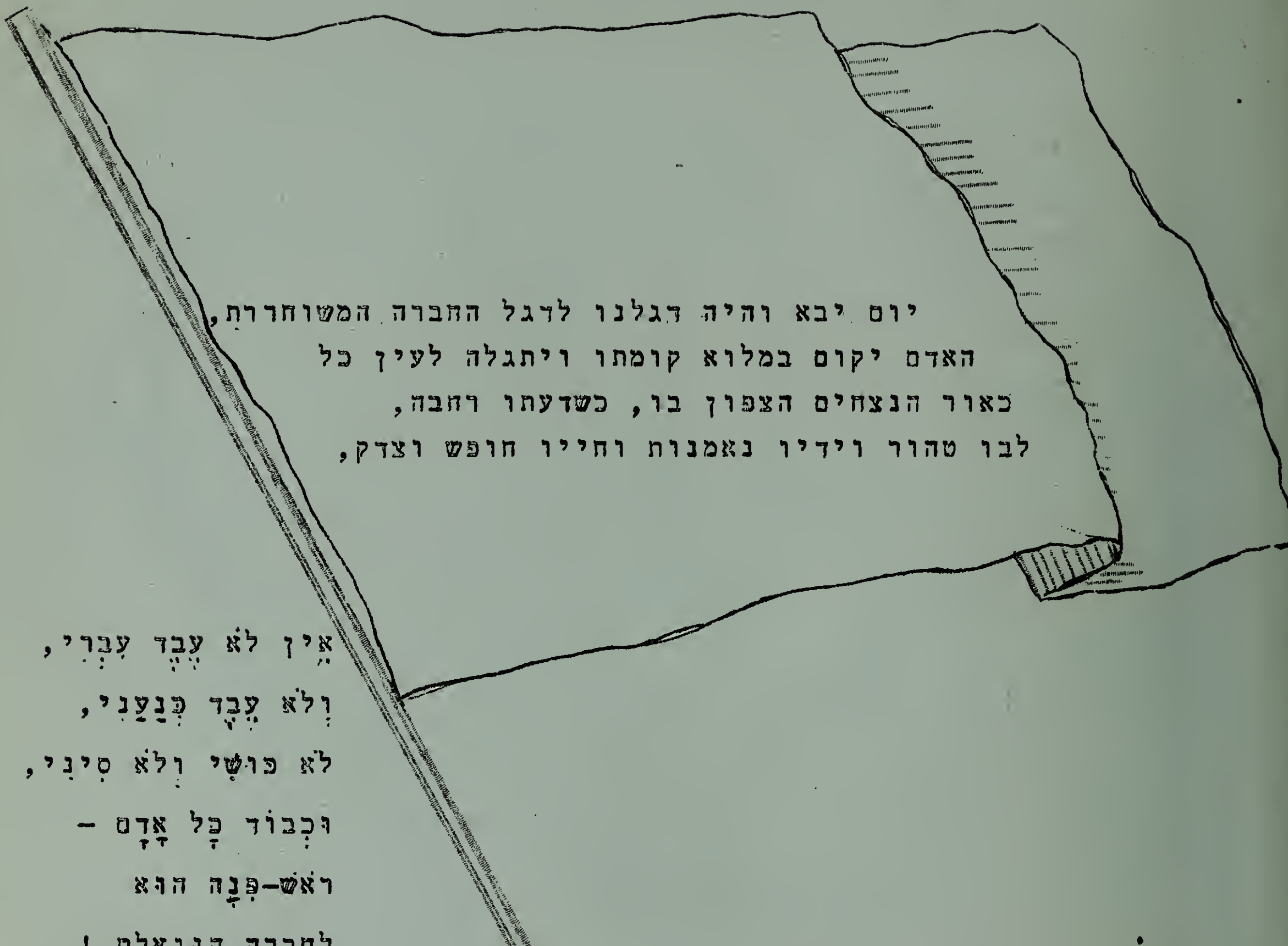

קָרֵב יוֹם, אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא . . . . לַיְלָה

רָם הוֹדַע כִּי לְךָ הַיּוֹם אַף לְךָ . . . . הַלַּיְלָה

שׁוֹמְרִים הַפְקֵד לְעִירְךָ כָּל הַיּוֹם וְכָל . . . . . . הַלַּיְלָה

תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֶשְׁכַּת . . . . לַיְלָה

אֵין לֹא עֶבֶד עִבְרִי,

וְלֹא עֶבֶד כְּנַעֲנִי,

לֹא כּוּשִׁי וְלֹא סִינִי,

וּכְבוֹד כָּל אָדָם –

רֹאשׁ־פִּנָּה הוּא

לַחֲבָרָה הַנִּגְאֶלֶת !

(מ. בילינסון)

בא יבא היום ההוא!

מעַבְדוּת גֵו וָלֵב, מִקַּדְרוּת הַגֵּרוּת
לָאוֹרָה, לַמְכוֹרָה, לַחֵרוּת.
עֲבוֹדָה, הַתְמָדָה וּמְסִירוּת וְעֵרוּת.
כֹּה נֵצֵא מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת!

חסל

סדר פסח כהלכתו

ככל משפטו וחקתו

תגול עדת אי-אנה

פדויים לציון ברנה.

נדפס במשרד "ה מ ת ו ג ם"
נחלת בנימין 58, תל-אביב.